

Rukavička

Rukavička je 10 - týždňový program najmä pre deti s odkladom školskej dochádzky.

Autorkou je Alžbeta Lazíková, ktorá pracuje ako psychologička. Svoje poznatky z praxe pretavila do mnohých konkrétnych úloh, ktoré sú ovplyvnené najmä testom HSET

(Heidelbergským) a El'koninovým fonologickým uvedomovaním. Do programu sú aktívne zapojení aj rodičia a to pomocou tzv. domácich úloh, kde sa pomaly pripravujú na prácu s dieťaťom počas školy a zároveň majú možnosť poznávať schopnosti svojho dieťaťa. Program je tiež jednou z možností, ako pracovať s deťmi s odkladom školskej dochádzky a s deťmi zo znevýhodneného sociokultúrneho prostredia. V programe sa rozvíjajú sluchové vnímanie a pamäť, základné matematické predstavy, priestorová orientácia, pozornosť, postupnosť, reč, intermodalita, sociálne zručnosti. Schopnosti sú rozvíjané po krokoch, postupne, od najľahších po najťažšie, od najjednoduchších po zložitejšie.

Sedenia by mali trvať 30-45 minút. Môžu byť individuálne, alebo aj skupinové. Samotný program prebieha v 10 stretnutiach s deťmi a 2 stretnutiach s rodičmi. Pracuje sa so skupinkou 7 až 8 detí, 1 krát týždenne, 35-45 minút. V prípade individuálnych potrieb detí, je možné jednotlivé stretnutia podľa potreby obohatiť – pracovné zošity, alebo ich rozdeliť do menších časových celkov.

V úvode prvej lekcie sa deti oboznámia s rozprávkou o Rukavičke v preklade Márie Rázusovej – Martákovej. Na každom ďalšom stretnutí v úvode ich Rukavička vždy privíta.

Všetky úlohy vychádzajú z rozprávky. V každej lekcii je zachované aj jednotné členenie.

Úlohy sú zamerané na rôzne oblasti – sociálne zručnosti, hrubú a jemnú motoriku, rozvíjanie reči, matematické predstavy, priestorovú orientáciu, zrakové a sluchové vnímanie a pamäť, pozornosť.

Serialita – prerozprávajú príbeh o Rukavičke podľa obrázkov, ktoré sa pomiešali, hľadajú štvrté slovo (Poviem vám tri slová, napr. žltá, modrá, červená. Aké ďalšie slovo by sa k nim hodilo? Napr. fialová. A prečo? Pretože sú to farby.)

Na intermodalitu sú zamerané úlohy s húsenicou, na jej chrbte sú upevnené suché zipsy a z obrázkov rukavičiek, myšiek a stromčekov sa vytvára vzor, ktorý dieťa dokončí (napr. rukavica, myš, rukavica, myš).

Úlohy na rozvoj vizuomotoriky a jemnej motoriky sa prelínajú celým pracovným listom.

Treba napr. spájať tvary podľa predlohy, pospájať body tak, aby vznikli obrázky, ktoré dieťa vidí na ľavej strane.

Zaujímavý je návod, precvičovanie správneho držania ceruzky. „Rukavička“ rozdá každému po farebnom papieri a ukáže, ako ho deti majú roztrhať na 4 pásiky, zožmolíť do guľôčok a pokúšajú sa ju zachytiť skrčením malíčka a prstenníka. Ostatné prsty sú pritom vystreté, ako keby ukazovali 3.

V oblasti oromotoriky myška, zajačik, medveď i žabka pomáhajú deťom precvičiť si jazyk.

Matematické predstavy, ale aj priestorovú orientáciu pomáha rozvíjať geometrická rukavica, na ktorej sú z bokov, zhora i zdola našité vrecká rôznych geometrických tvarov. Pomenujú sa geometrické tvary, určí ich poloha a deti potom podľa inštrukcie dávajú myšku napr. do vrecúška, ktoré má tvar štvorca.

Pri rozvíjaní sluchovej pamäti deti k slovám priradujú opozitá (slová opačného významu).

Učia sa, v čom sa slová podobajú, v čom sa líšia (čiapka-rukavica). Hrajú sa aj hru na

zvieratká, kde medveď hovorí len slová, v ktorom je písmeno E, žabka hovorí len slová s A, vlk zasa len slová s O. Ich úlohou bude uhádnuť, kto vyriekol dané slová (mama, okno).

Opravujú popletené vety z rozprávky.

Rozvíjanie reči a jej porozumenie sa prelína každou kapitolou. Deti určujú rovnaké resp.

nerovnaké počty slabík, pričom si pomáhajú vytlieskaním (napr. vlk, pes, diviak), povedia,

ktoré písmenko počuli ako prvé, počúvajú dvojice slov a ten, na koho sa ukáže, povie, či boli slová rovnaké alebo nie (líška-líška, zajko-rukavička), vyslovujú dvojice slov, ktoré sa líšia

v jednej hláske (najprv sa líšia na začiatku slova a potom na konci -pes-les), určujú, ktorá hláska sa nachádza v ich strede. pes-e, les-e, piť-i, dám-á, spolu sa učia hovoriť počet zvierat (tvorba jednotného a množného čísla), vypočujú si rozhláskované slová a potom povedia celé slovo. Alebo sa hrajú na tvorenie nových slov. (Aké slovo zostane, ak vynechám zo slova vlak písmeno v? Aké slovo mi vznikne, ak v slove mrak miesto m poviem d?)

Veľmi dobré je cvičenie, kedy sa dieťaťu predkladajú trojice obrázkov. Na základe porovnania sily alebo intenzity vlastnosti daného zvieratka, tvoria druhý a tretí stupeň vlastnostných alebo vzťahových prídavných mien a správne ním pomenúvajú zvieratá na obrázkoch. (Prasiatko je špinavé, špinavšie, najšpinavšie).

Výborné je najmä cvičenie porozumenie reči, ktoré sa robí cez hru Zvieratká v činnosti. Po koberci sú rozmiestnené zvieratká zo škatuliek. Deti pozorne počúvajú inštrukciu. Vyzvané dieťa musí správne vybrať zvieratko a riadiť sa podľa počutého pokynu. Napr. Vezmi žabku a zajka. Zajko 4-krát preskočí žabku.